

přímé právo nařizovací onomu přidělenému štábnímu důstojníkovi uděleno nebylo. Pokud konečně odvolací soud uvádí, že, i kdyby četnictvo bylo částí armády československé, schází ke stíhání obžalované pro přestupek §u 491 tr. zák. uvedeného článku V. svolení ministerstva národní obrany, poněvadž ministerstvo vnitra nebylo žádným zákonem k zastupování ministerstva národní obrany splnomocněno, že tedy sclází návrh obžalobce podle zákona oprávněného (§ 259 čís. 1 tr. ř.), bylo přehlédnuto, že podle §u 1 zákona z 31. března 1920, čís. 218 sb. z. a n. věci četnictva náležejí v obor působnosti ministerstva vnitra, kterýmžto ustanovením, jak také výnosem ministerstva spravedlnosti ze dne 28. května 1920, čís. 27 Věstníku výslovně bylo prohlášeno, změněn byl předpis článku V. tak, že ode dne účinnosti citovaného zákona žádati jest nadále o přivolení ku stíhání pro urážku četnictva u ministerstva vnitra na místě u ministerstva národní obrany.

Čís. 2049.

Ochrany §u 68 tr. zák. požívá veřejný úředník i vůči jiné úřední, rovněž službu konající osobě, ustanovené v jiném oboru veřejné správy (četník oproti úředníku okresní nemocenské pokladny).

(Rozh. ze dne 24. července 1925, Zm II 357/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem krajského soudu v Uh. Hradišti jako odvolacího soudu ve věcech přestupkových ze dne 18. května 1925, jímž byl obžalovaný Jaromír J. k odvolání z rozsudku okresního soudu v Uh. Ostrohu ze dne 28. března 1925 osvobozen podle §u 259 čís. 3 tr. ř. od obžaloby pro přestupek proti veřejným zřízením a opatřením podle §u 312 tr. zák. byl porušen zákon v ustanovení §u 312 tr. zák.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Uh. Ostrohu ze dne 28. března 1925 byl Jaromír J., ředitel okresní nemocenské pokladny v Uh. Ostrohu, uznán vinným přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle §u 312 tr. zák., spáchaným tím, že dne 3. ledna 1925 v U. vrchního četnického strážmistra Václava V-u a obecního strážníka Františka Z-ého, tedy osoby, jmenované v §u 68 tr. zák., při výkonu služby urazil výroky, »že nejsou oprávněni v nemocenské pokladně vyšetřovat, že si zakročení hlídky, sestávající ze strážmistra a strážníka, nenechá naprosto líbiti, že (hlídka?) nemá právo vyšetřovat ani přehlížet, že si (obžalovaný) bude stěžovat a oni si musí svoje jednání zodpovědět, že ponесou všechny následky a konečně že si strážmistr výslech jeho (obžalovaného) dovede vynutit.« Krajský soud v Uh. Hradišti jako soud odvolací ve věcech přestupkových vyhověl rozsudkem ze dne 18. května 1925 odvolání obžalovaného a změnil rozsudek prvé stolice v ten smysl, že se obžalovaný od obžaloby pro přestupek ve smyslu §u 312 tr. zák. podle §u 259 čís. 3 tr. ř. osvobozuje. V rozhodovacích důvodech tohoto rozsudku se především zdůrazňuje, že obžalovaný jest a byl také v roz-

hodné době ředitelem okresní nemocenské pokladny v U., že tudíž i jeho nutno považovati za osobu úřední, vrchnostenskou, jíž přísluší bez výjimky ochrana §u 68 tr. zák. K pochybnostem o správnosti tohoto právního názoru, převzatého do rozsudku z důvodů nejvyššího soudu sb. n. s. č. 507, není arci příčiny. Jinak jest tomu, pokud se v rozhodovacích důvodech rozsudku řeší další právní otázka, může-li se v případě, ve kterém nejen uražený, nýbrž i urážející jsou osobami vrchnostenskými (nacházejícími se ovšem u výkonu služby nebo úřadu), jednati o přestupek §u 312 tr. zák. Rozsudek zodpovídá tuto otázku záporně a na odůvodněnou svého stanoviska dovozuje, že ze zařazení §u 312 tr. zák. do šesté hlavy druhého dílu trestního zákonníka je patrné, že ustanovením tím mají býti chráněny úřední osoby ve výkonu svého úřadu proti osobám, proti nimž směřuje jejich autorita, že předmětem zvláštní ochrany není osobnost napadené úřední osoby, nýbrž její autorita a tím i autorita veřejné moci vůči veřejnosti, že však, je-li také urážející veřejným funkcionářem po rozumu §u 68 tr. zák. a ve výkonu úřadu, nejde o ochranu veřejné autority napadené úřední osoby, nýbrž o ochranu její osobní cti, která jest chráněna zvláštními ustanoveními trestního zákona. Také toto odůvodnění právního hlediska, došedšího výrazu v rozsudku odvolacího soudu, kryje se doslovně s důvody rozhodnutí nejvyššího soudu, sb. n. s. č. 1011., jehož se ostatně rozsudek také výslovně dovolává.

Než opora, kterou domníval se odvolací soud spatřovati v důvodech uvedeného rozhodnutí nejvyššího soudu pro své shora naznačené řešení dotyčné právní otázky vzhledem na tento případ, je pouze zdánlivou. Není především bez významu rozdíl mezi tímto případem a případem, který vyvolal ono rozhodnutí nejvyššího soudu, jevící se v tom, že v daném nyní případě jde v osobách účastníků výstupu o vrchnostenské osoby, úředně ustanovené a činné ve dvou vzájemně naprosto rozdílných oborech veřejné správy, kdežto v případě, tvořícím podklad rozhodnutí byli dle skutkového děje, vylíčeného v důvodech rozhodnutí, jak uražený tak urážející, tento arci jako předseda, členy jednoho a téhož úřadu, městského výboru bytového, povolány k součinnému jednání a usnesení ve sboru. Nesmí také býti přehlíženo, že ustanovením §u 312 tr. zák. chráněna jest — jak vysvítá z obratu »když vykonává příkaz vrchnostenský« — výkonná moc státní, že však obžalovanému jako řediteli okresní nemocenské pokladny nepřisluší nižádné úkony výkonné moci státní vůbec a zejména ne vůči zakročujícímu vrchnímu strážmistrovi neb obecnímu strážníkovi, kteří jednali ve výkonu vrchnostenského příkazu. Než i jinak jest již z důvodů rozhodnutí sama zřejmo, že právní stanovisko, zaujaté v něm zrušovacím soudem, nesluší pojmáti v oné všeobecnosti, v níž snad na pohled došlo výrazu v nadpisu rozhodnutí ve sbírce: »Veřejný úředník nemůže u výkonu úřadu spáchatí vůči jiné úřední osobě urážku podle §u 312 tr. zák.« Ostatně nadpis ten, tak zv. právní věta, netvoří součásti rozhodnutí Nejvyššího soudu, nýbrž jest jen krátkým výtahem z dotyčného rozhodnutí, jímž toto úplně vystiženo není, ba obyčejně ani býti nemůže, a jenž sleduje jen účel, by podal rychlou orientaci o přibližném obsahu následujícího rozhodnutí, takže není vyloučeno, — jak tomu jest v tomto případě — že právní věta nesrovnává se úplně s celým rozhodnutím. K rozdílu mezi oběma při-

pady, shora již zmíněnými, přistupuje totiž ještě další stejně závažný rozdíl, spočívající v tom, že podle zmínky v důvodech rozhodnutí nejvyššího soudu došlo mezi oběma účastníky výstupu ke vzájemné slovní potýčce, rozsudek první stolice shledal pak výroky o b o u s t r a n, v nichž potýčka vyvrcholila, urážlivými. Nehledě tudíž ani k tomu, že rozhodnutím nejvyššího soudu byly rozsudky obou stolic, proti nimž směřovala zmateční stížnost na záštitu zákona, a které se vztahovaly jen na jednoho z obou účastníků výstupu, zrušeny a dotyčný obžalovaný zároveň podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn byl z obžaloby pro přestupek ve smyslu §u 312 tr. zák. — podle důvodů rozhodnutí především proto, že v jeho výroku nelze vůbec spatřovati obsahu urážlivého a tedy ani skutkové povahy uvedeného přestupku, — zrušovací soud právem dospěl k závěru, že v dotyčném případě nešlo o ochranu veřejné autority napadené úřední osoby, nýbrž o ochranu její osobní cti, která chráněna je zvláštními ustanoveními trestního zákona.

Že právní názor vyslovený v řečeném rozhodnutí nejvyššího soudu nesluší pojímati v onom všeobecném smyslu, jaký mu přikládá odvolací soud, je patrné z rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 9. května 1925 č. j. Zm II 106/25, Sb. n. s. č. 1979, v němž dochází při řešení obdobné právní otázky, týkající se zločinu podle §u 153 tr. zák. výrazu hledisko nepoměrně užší větou: »Nedopouští se zločinu podle §u 153 tr. zák., kdo, vykonávaje sám současně své úřední povinnosti, ublíží na těle jiné úřední osobě, s ním v téže místnosti úřadující, leč mu byla jemu nadřízenou.« Netřeba znovu zdůrazňovati zjev, shora již zmíněný a s hlediska uvedeného právního názoru tím většího významu nabývající, že totiž v projednávaném nyní případě šlo o vrchnostenské osoby, úředně ustanovené a činné ve dvou vzájemně naprosto rozdílných oborech veřejné správy. Rozsudek odvolacího soudu dospívá sice k závěru, že i v daném případě s t ř e t l y se dvě autority, které obě požívají ochrany §u 68 tr. zák. Než výraz »střetnutí se«, který by snadno mohl zavdati podnět k domněnce, jakoby také mezi účastníky výstupu, tvořícího podklad rozsudku, bylo došlo k vzájemné kontroverzi, zabočivší se strany súčasného vrchního četnického strážmistra a obecního strážníka na půdu s hlediska dotčených předpisů zejména §u 312 tr. zák. závadnou, nenachází, pokud mu měl býti přikládán tento smysl, ni žádná opora ve skutkových zjištěních rozsudkových, z nichž je naopak nade vši pochybnost zřejmo, že z obou zmíněných vrchnostenských osob ani jedna ani druhá nevybočila z mezí svého úředního výkonu vůči obžalovanému způsobem, který by mohl přijíti v úvahu jako čin trestný, zejména jako přestupek podle §u 312 tr. zák. Jeví se tudíž právně pochybeným stanovisko, že v daném případě řečené vrchnostenské osoby nebyly účastny ochrany, přiznané jim jinak předpisy §§u 68 a 312 tr. zák., proto, že osoba je urážející byla náhodou rovněž osobou vrchnostenskou ve smyslu §u 68 tr. zák. a nacházela se v rozhodné době podle rozsudkového zjištění ve výkonu své služby.

Čís. 2050.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák.).

S hlediska §u 3 zákona jest lhostejno, zda byla exekuce povolena právem či neprávem; stačí formálně platný exekuční úkon.